

Sygn. akt VII U 1497/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 r. w W.

sprawy A. R. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. R. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 17 września 2013 r. znak: (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 1497/15

## UZASADNIENIE

A. R. (1) w dniu 15 października 2015 r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 17 września 2013 r., znak: (...), na podstawie której odmówiono mu prawa do ponownego ustalenia prawa do emerytury od zwaloryzowanej podstawy wymiaru dotychczasowego świadczenia.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że prawo do emerytury uzyskał w 2004 r. po ukończeniu 60 roku życia z uwagi na przepracowanie 15 lat w szczególnych warunkach. Natomiast w decyzji z dnia 17 września 2013 r. jako kwotę bazową przyjęto tę samą kwotę bazową, którą zastosowano do obliczenia wymiaru świadczenia przedemerytalnego tj. 1.775,98 zł, które uzyskiwał od dnia 8 sierpnia 2002 r. do dnia 1 grudnia 2004 r. W opinii odwołującego ZUS powinien obecnie mu przyznać emeryturę z uwzględnieniem zaktualizowanej kwoty bazowej (k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podniósł między innymi, że brak jest podstaw prawnych do ponownego ustalenia prawa do emerytury, ponieważ decyzją z dnia 22 marca 2011 r. A. R. (1) przyznano już emeryturę powszechną, a art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo o emeryturach i rentach z FUS ma zastosowanie jedynie do ustalenia wysokości emerytury obecnie przyznawanej w miejsce dotychczas pobieranego świadczenia. W

świecie powyższego organ rentowy uznał, iż świadczenie odwołującego ustalone jest w prawidłowej wysokości (k. 4 a.s.).

### **Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:**

A. R. (2) (urodzony (...)) od dnia 8 sierpnia 2002 r. do dnia 1 grudnia 2004 r. był uprawniony do świadczenia przedemerytalnego. Podstawę wymiaru ww. świadczenia obliczono z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 115,10% ustalonego z 20 wybranych lat kalendarzowych i kwoty bazowej obowiązującej od 1 czerwca 2002 r. w wysokości 1775,89 zł (t. II, s. 36 a.e.).

Wobec faktu, że w okresie od 2002 do 2004 r. ubezpieczony nie podlegał ubezpieczeniom społecznym, w decyzji z dnia 23 listopada 2004 r. znak (...) organ rentowy przyznał mu wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwzględnieniem tej samej kwoty bazowej, którą zastosowano do obliczenia wysokości świadczenia przedemerytalnego (t. III, k. 7 a.e.).

W dniu 8 marca 2011 r. ubezpieczony zgłosił wniosek o emeryturę powszechną i ustalenie jej wysokości z zastosowaniem art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (t. IV, s. 1 a.e.). Oddział ZUS decyzją z dnia 22 marca 2011 r. znak (...) przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury powszechnej od dnia 1 marca 2011 r. w wysokości 2156,01 zł. Niemniej jednak, mając na uwadze brak podlegania przez A. R. (3) ubezpieczeniu społecznemu przez okres 30 miesięcy (art. 53 ust. 4 ustawy), część socjalną emerytury powszechnej obliczono przy zastosowaniu tej samej kwoty bazowej tj. 1.775,89 zł (t. IV s. 7 a.e.).

Od dnia 18 lipca 2010 r. do dnia 30 czerwca 2013 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w W.. Sąd, w dniu 21 sierpnia 2013 r. złożył ponowny wniosek o ustalenie emerytury od zwaloryzowanej podstawy wymiaru dotychczasowego świadczenia (t. III, k.l a.e.). W odpowiedzi oddział ZUS decyzją z dnia 17 września 2013 r. znak: (...) odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z zastosowaniem art. 53 ust. 4 ww. ustawy emerytalnej uzasadniając, iż brak jest podstaw prawnych do ponownego ustalenia prawa do emerytury, (t. V, s. 3 a.e.).

Od powyższej decyzji A. R. (1) odwołał się do Sądu Okręgowego, inicjując niniejsze postępowanie (k. 2 a.s.).

Na rozprawie z dnia 19 maja 2014 r. ubezpieczony poparł wniesione przez siebie odwołanie i wniósł o zasądzenie mu emerytury w kwocie wynikającej z hipotetycznego wyliczenia ZUS w piśmie procesowym z dnia 7 kwietnia 2014 r. tj. w kwocie 2.894,17 zł brutto (przy uwzględnieniu kwoty bazowej obowiązującej w momencie, kiedy minęło 30 miesięcy od jego zatrudnienia). Pełnomocnik organu rentowego wniósł z kolei o oddalenie odwołania z uwagi na brak możliwości przeliczenia pobieranego świadczenia w sposób wskazany przez ubezpieczonego. Możliwość opisana w art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczy według niego osób, które dopiero przechodzą na emeryturę powszechną, a A. R. (2) pobiera emeryturę powszechną od marca 2011 r. (k. 15-16 a.s.).

Na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 24 lipca 2013 r. o przeliczeniu emerytury (t. III a.r.) ubezpieczonemu wypłacana jest emerytura w kwocie 2.409,14 brutto miesięcznie.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28 maja 2014 r. wydał wyrok na mocy którego zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 17 września 2013 roku, znak: (...) w ten sposób, że przyznał A. R. (1) od dnia 1 sierpnia 2013 r. emeryturę obliczoną na podstawie przepisu art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (k. 30 a.s.). W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że ustalenie przez organ rentowy wysokości emerytury w zaniżonej wysokości nie wyklucza ponownego ustalenia pobieranego świadczenia według korzystniejszej metody kapitałowej, jeżeli ubezpieczony (także emeryt) spełniał warunki do jej obliczenia zgodnie z art. 55 ustawy emerytalnej. W ocenie Sądu A. R. (1) spełnił wszystkie warunki przeliczenia mu emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ podlegał do 30 czerwca 2013 r. ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, a wniosek o emeryturę według nowych zasad złożył po 31 grudnia 2008 r., a także z dniem 2 grudnia 2009 r. osiągnął

wiek 65 lat. Co więcej w opinii Sądu, spełniona została także przesłanka zgodnie z którą emerytura obliczona na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej jest wyższa od emerytury dotychczas obliczonej na podstawie art. 53 ww. ustawy - ubezpieczony obecnie otrzymuje emeryturę w kwocie 2.409,14 zł brutto miesięcznie, zaś emerytura wyliczona na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 2.894,17 zł brutto. W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>(14)</sup> § 2 k.p.c. zmienił decyzję ZUS w ten sposób, że przyznał A. R. (1) od dnia 1 sierpnia 2013 r. emeryturę w kwocie 2.894,17 zł brutto (k. 32-38 a.s.).

Od ww. wyroku organ rentowy w dniu 3 lipca 2014 r. wywiódł apelację, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez uznanie, że odwołującemu przysługuje wyższa emerytura na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, podczas gdy na podstawie ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów nie ma podstaw, aby przyjąć takie założenie; a także art. 26 i 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez uznanie, że odwołującemu się przysługuje emerytura na podstawie tych przepisów pomimo, że odwołujący się nie złożył wniosku o przyznanie emerytury w ich

trybie, a ponadto pobierał emeryturę wcześniejszą od dnia 2 grudnia 2004 r. W opinii organu rentowego Sąd nie zbadał właściwie okoliczności, czy emerytura przyznana A. R. (1) na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej jest korzystniejsza dla ubezpieczonego od emerytury wcześniejszej, gdyż hipotetyczne wyliczenie emerytury dokonane przez organ rentowy w odpowiedzi na zarządzenie Sądu zostało przeprowadzone na podstawie przepisów art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej. Odwołujący pobierał emeryturę wcześniejszą od dnia 2 grudnia 2004 r. i nie wystąpił z wnioskiem o obliczenie emerytury na podstawie art. 26 ustawy, dlatego też wysokość aktualnie przysługującej mu emerytury nie może zostać obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej (przesłanka braku pobierania emerytury w niższym wieku emerytalnym nie jest bowiem spełniona).

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 22 września 2015 . uznał, że apelacja zasługuje na uwzględnienie w zakresie w jakim prowadzi do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W opinii Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż ubezpieczony w żadnym momencie postępowania przed organem rentowym, jak i w trakcie postępowania odwoławczego przed Sądem nie domagał się przyznania emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej tj. emerytury obliczonej na zasadach kapitałowych. Z uwagi na fakt, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych musi korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej, Sąd powinien ograniczyć się do sprawdzenia zgodności z prawem zaskarżonej decyzji. Sąd I instancji rozstrzygnął natomiast o prawie obliczenia emerytury na podstawie kapitału składkowego, które nie było przedmiotem zaskarżonej decyzji (k. 60-70 a.s.).

W związku z ponownym rozpoznaniem niniejszej sprawy przez Sąd Okręgowy, A. R. (1) w piśmie z dnia 23 grudnia 2015 r. podtrzymał swoje odwołanie od decyzji ZUS z dnia 17 września 2013 r. znak: (...). Organ rentowy także podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania, argumentując, że odwołujący wykazał okres podlegania ubezpieczeniom społecznym przez co najmniej 30 miesięcy, ale dopiero po przyznaniu mu świadczenia emerytalnego. Po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 22 marca 2011 r. znak (...) odwołujący nie ujawnił nowych okoliczności istniejących przed wydaniem ww. decyzji, które spowodowałyby konieczność ponownego ustalenia części socjalnej świadczenia. Odwołujący się z kolei w piśmie z dnia 1 kwietnia 2016 r. podkreślił, że jego intencją było złożenie wniosku o podwyższenie świadczenia emerytalnego właśnie na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej. Jeżeli jego wniosek był nieprecyzyjny (z uwagi na zawilość przepisów emerytalnych), powinien wówczas otrzymać stosowne pouczenie. Organ rentowy poinformował go bowiem, że po 30 miesiącach pracy będzie mógł ubiegać się o podwyższenie świadczenia emerytalnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu był wystarczający do wydania orzeczenia kończącego sprawę.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył co następuje:**

Odwołanie A. R. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 17 września 2013 r., znak: (...), jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną było rozstrzygnięcie organu rentowego określające wysokość przysługującego ubezpieczonemu świadczenia. Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji podnosił, że jako kwotę bazową przyjęto w decyzji tę samą kwotę bazową, którą zastosowano do obliczenia wymiaru świadczenia przedemerytalnego tj. 1.775,98 zł, pobieranego od dnia 8 sierpnia 2002 r. do dnia 1 grudnia 2004 r. W opinii odwołującego ZUS obecnie powinien przyznać mu emeryturę z uwzględnieniem zaktualizowanej kwoty bazowej.

Natomiast w ocenie Sądu Okręgowego, wbrew stanowisku odwołującego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Na wstępie należy wyjaśnić, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury, stanowi podstawa w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do emerytury (art. 21 ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Artykuł 53 ust. 4 ustawy emerytalnej przewiduje wyjątek od ww. regulacji, a mianowicie jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym to art. 53 ust. 3 nie znajduje zastosowania.

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy, należy zauważyć, że zgodnie z art. 53 ust. 3 i 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej nowa kwota bazowa świadczenia może zostać zastosowana jedynie w przypadku ustalenia wysokości emerytury przyznanej w miejsce dotychczas pobieranego świadczenia. A. R. (2) nie spełnia przesłanek wynikających z ww. regulacji, ponieważ emerytura powszechna została mu przyznana decyzją ZUS z dnia 22 marca 2011 r. znak (...), a odwołujący się emeryturę pobierał. W momencie wydania decyzji z dnia 22 marca 2011 r. ubezpieczony nie spełniał zatem przesłanki wynikającej z art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej tj. podleganie ubezpieczeniu społecznemu przez co najmniej 30 miesięcy. Dlatego też, jak słusznie wskazał Zakład Ubezpieczeń Społecznych, część socjalną emerytury powszechnej - przyznanej odwołującemu decyzją z 2011 r. - należało obliczyć przy zastosowaniu tej samej kwoty bazowej, którą przyjęto do obliczenia podstawy wymiaru wcześniejszej emerytury.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 września 2015 r. trafnie zwrócił uwagę na fakt, że ubezpieczony w żadnym momencie postępowania przed organem rentowym, jak i w trakcie postępowania odwoławczego przed Sądem I instancji nie domagał się przyznania mu emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej tj. emerytury obliczonej na zasadach kapitałowych.

Wedle regulacji zawartej w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki wynikające z art. 27 ust. 1 ustawy emerytalnej tj. urodził się przed 1 stycznia 1949 r., osiągnął wiek emerytalny - 65 lat oraz posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Niemniej złożony przez niego w dniu 8 marca 2011 r. wniosek dotyczył przyznania emerytury powszechnej i ustalenia jej wysokości z zastosowaniem art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Odwołujący nie spełniał wtedy przesłanki wynikającej z art. 53 ust. 4 ustawy tj. podleganie ubezpieczeniu społecznemu przez co najmniej 30 miesięcy, zatem słusznie

przysługującą mu emeryturę obliczono przy zastosowaniu tej samej kwoty bazowej, którą przyjęto dla podstawy wymiaru świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 września 2015 r., zgodnie z którym: „wyrok Sądu I instancji nie odniósł się w rzeczywistości do tego, co było istotą sprawy”. Sąd I instancji w trakcie postępowania zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy, a nie do ustalenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy. W konsekwencji w wyroku z dnia 28 maja 2014 r. Sąd rozstrzygnął o prawie do obliczenia emerytury na podstawie kapitału składkowego (art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej), a nie stanowiło to przedmiotu zaskarżonej decyzji. Należy zatem uznać, że decyzja organu rentowego z dnia 22 marca 2011 r. na mocy której przyznano ubezpieczonemu emeryturę powszechną bez uwzględnienia zaktualizowanej kwoty bazowej, była prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania A. R. (4) jako bezzasadnego.